

Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь

БЕЛАРУСКІ НАЦЫЯНАЛЬНЫ ТЭХНІЧНЫ ЎНІВЕРСІТЭТ

Факультэт маркетынгу, менеджменту, прадпрымальніцтва

Кафедра сучасных еўрапейскіх моў

Т.Я. Стараскейца

**Беларуская мова
(прафесійная лексіка)**

ВУЧЭБНА-МЕТАДЫЧНЫ ДАПАМОЖНІК

для студэнтаў спецыяльнасці

1-27 03 01 «Кіраванне інавацыйнымі праектамі прамысловых
прадпрыемстваў»

1-27 03 02 «Кіраванне дызайн-праектамі на прамысловым
прадпрыемстве»

Мінск
«Экаперспектыва»
2016

Рэцэнзенты:

кандыдат філалагічных навук, дацэнт, загадчык кафедры беларускага
мовазнаўства УА «Беларускі дзяржаўны педагогічны ўніверсітэт
імя Максіма Танка» *Д. В. Дзятко*;
кандыдат філалагічных навук, дацэнт кафедры стылістыкі і літаратурнага
рэдагавання УА «Інстытут журналістыкі БДУ» *П. П. Жаўняровіч*

Старасценка, Г.Я. Беларуская мова (прафесійная лексіка): вучэбна-
метадычны дапаможнік для студэнтаў спецыяльнасці 1-27 03 01 «Кіраванне
інавацыйнымі праектамі прамысловых прадпрыемстваў», 1-27 03 02
«Кіраванне дызайн-праектамі на прамысловым прадпрыемстве» / Т.Я.
Старасценка. – Мінск: БНТУ, 2016. – 111 с.

У дапаможніку, які ўключае тэорыю і практыку, разгледжаны асноўныя
пытанні функцыянавання беларускай мовы на розных узроўнях –
арфаэпічным, арфаграфічным, лексічным, фразеалагічным, граматычным,
стылістычным, а таксама спецыфіка культуры беларускага маўлення
найперш у звязку з эканамічнай сферай. Пададзены гласарый і руска-
беларускі слоўнік асноўных эканамічных тэрмінаў, тэксты для перакладу з
рускай мовы на беларускую.

Адрасуецца студэнтам факультэта маркетынгу, менеджменту,
прадпрыемальніцтва БНТУ, а таксама ўсім, хто цікавіцца разнастайнымі
пытаннямі беларускай мовы.

Прадмова

Вучэбна-метадычны дапаможнік «Беларуская мова (прафесійная лексіка)» створаны ў адпаведнасці з праграмай аднайменнага курса і прызначаны для студэнтаў факультэта маркетынгу, менеджменту, прадпрыемальніцтва БНТУ. Ён мае тэарэтычны і практычны характар і будзе садзейнічаць засваенню асноўных нормаў беларускай літаратурнай мовы – арфаэпічных, арфаграфічных, лексічных, фразеалагічных, граматычных (марфалагічных і сінтаксічных), стылістычных. Адзін з раздзелаў прысвечаны асаблівасцям культуры беларускага маўлення, вывучэнне якога, несумненна, паспрыяе выпрацоўцы асноўных уменняў і навыкаў карыстання беларускай мовай у прафесійнай сферы дзейнасці. Стылістычны аспект вывучэння вучэбнай дысцыпліны ўключае такія функцыянальныя стылі, як афіцыйна-справавы (афіцыйны), навуковы, публіцыстычны, што апраўдана ў адносінах да вывучэння беларускай прафесійнай лексікі. Студэнты павінны ўмець выконваць стылістычную праўку тэкстаў адзначаных стыляў, а таксама ствараць адпаведныя тэксты найперш у звязку са сваёй спецыяльнасцю.

Практыкаванні дапаможніка маюць розную ступень цяжкасці. Гэта дазволіць выкладчыку і навучэнцам вызначыць узровень валодання беларускай мовай, вызначыць найбольш складаныя моманты і шляхі пераадолення цяжкасцей.

Дапаможнік уключае шматлікія тэксты з ужываннем тэрмінаў эканомікі. Прычым гэтыя тэксты як на беларускай мове, так і на рускай. Беларускамоўныя тэксты будуць садзейнічаць замацаванню ведаў па асноўных асаблівасцях разнастайных моўных узроўняў беларускай мовы, а пераклад тэкстаў з рускай мовы на беларускую дазволіць адчуць спецыфіку роднай мовы ў прафесійнай сферы.

Змешчаны ў дапаможніку дадатак дазволіць студэнтам практычна замацаваць набытыя веды, паколькі ўключае гласарый, руска-беларускі слоўнік асноўных эканамічных тэрмінаў, а таксама тэксты для перакладу з рускай мовы на беларускую.

Т.Я. Старасценка

ЗМЕСТ

Прадмова	
Раздзел 1. Уводзіны	
Раздзел 2. Арфаэпія	
Раздзел 3. Арфаграфія	
Раздзел 4. Лексікалогія	
4.1. Паняцце пра лексіку і лексікалогію. Лексічнае і граматычнае значэнні слова	
4.2. Адназначныя і мнагазначныя словы	
4.3. Амонімы	
4.4. Паронімы	
4.5. Сінонімы	
4.6. Антонімы	
4.7. Класіфікацыя лексікі	
4.7.1. Лексіка беларускай мовы паводле паходжання	
4.7.2. Лексіка беларускай мовы паводле ступені выкарыстання	
4.7.3. Лексіка беларускай мовы паводле сферы выкарыстання	
4.7.4. Тэрміны. Тэрміналогія	
Заданні	
Раздзел 5. Фразеалогія	
Раздзел 6. Марфалогія	
6.1. Назоўнік	
6.2. Прыметнік	
6.3. Лічэбнік	
6.4. Займеннік	
6.5. Дзеяслоў	
6.6. Дзеепрыметнік	
6.7. Дзеепрыслоўе	
Заданні	
6.8. Црыслоўе	
Раздзел 7. Асаблівасці кіравання ў беларускай мове (у параўнанні з рускай)	
Раздзел 8. Стылі мовы	
8.1. Афіцыйна-справавы (афіцыйны) стыль	
8.2. Навуковы стыль	
8.3. Публіцыстычны стыль	
Раздзел 9. Культура маўлення	
9.1. Маўленчы этыкет	
9.2. Публічнае выступленне	
Дадатак	
Тэксты для перакладу на беларускую мову	
Гласарый	
Руска-беларускі слоўнік асноўных эканамічных тэрмінаў	
Выкарыстаная літаратура	